

LAUSUNTO 10/2026

(annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla)

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta

(COM(2025) 545 final)

FI

EU:n talousarvio
2028–2034

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Sisällys

Kohta

01–03 | Johdanto

01–03 | Miksi tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon

01 | Oikeusperusta

02–03 | Taustaa

04–35 | Keskeiset tiedot

05–07 | EU:n tason lisäarvo

08–11 | Menettelyjen yksinkertaistaminen

12–24 | Tuloksellisuuskehys

25–27 | Menotavoitteiden mukauttaminen EU:n laajuisiin toimintapoliittisiin painopisteisiin

28–34 | Avoimuus, vastuuvollisuus ja käytettyjen varojen jäljitettävyys

35 | Vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen julkaisuajankohta

36–57 | Erityiset huomautukset

Liitteet

Liite I – Lausunnossa viitatus tilintarkastustuomioistuimen julkaisut

Liite II – Ehdotetut muutokset kommentteineen

Sanasto

Johdanto

Miksi tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon

Oikeusperusta

- 01** Komissio julkaisi 16. heinäkuuta 2025 ehdotuksensa asetukseksi talousarvion menojen seurantaan ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta¹ ("ehdotus"). Komission ehdotuksen oikeusperustan mukaan Euroopan tilintarkastustuomioistuimen kuuleminen on pakollista². Euroopan parlamentti pyysi 6. marraskuuta 2025 ja Euroopan unionin neuvosto 19. syyskuuta 2025 tilintarkastustuomioistuimelta lausuntoa. Kuulemisvaatimus täytetään tällä lausunnolla. Tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon lainsäädäntöprosessin tueksi esittämällä huomautuksia ehdotettujen horisontaalisten sääntöjen rakenteesta, täytäntöönpanosta ja mahdollisista riskeistä. [Liitteessä I](#) luetellaan tilintarkastustuomioistuimen julkaisut, joihin tässä lausunnossa viitataan.

¹ COM (2025) 545.

² Sopimus Euroopan unionin toiminnasta, 322 artiklan 1 kohta.

Taustaa

- 02** Ehdotuksessa kootaan samaan paikkaan tuloksellisuutta koskevat säännökset, jotka tällä hetkellä sisältyvät yli 50 ohjelman sääntöihin kaudella 2021–2027. Komission perustelujen mukaan komission ehdotuksen tavoitteena on varmistaa äskettäin tarkistetun [varainhoitoasetuksen](#)³ vaatimusten noudattaminen erityisesti avoimuuden ja vastuuvollisuuden osalta ja
- horisontaalisten periaatteiden (kuten ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen ja sukupuolten tasa-arvon) tukemiseen tarkoitettujen säännösten yhdenmukaistaminen
 - EU:n menojen ja talousarvion tuloksellisuuden seurantajärjestelmän sujuvoittaminen ja yhdenmukaistaminen
 - tuloksellisuustietojen raportoinnin ja rahoitusmahdollisuuksia koskevien tietojen antamisen yhdenmukaistaminen, tehostaminen ja avoimuuden lisääminen.
- 03** Komissio ehdottaa, että rahoitettujen ohjelmien määrää vähennetään 52:sta 16:een⁴ ja indikaattoreiden määrää yli 5 000:sta⁵ noin 900:aan. Ohjelmien täytäntönnäköisyyden seurannassa käytettävät indikaattorit liittyvät yksittäiseen tukitoimialojen joukkoon, jotka luetellaan ehdotuksen [liitteessä I](#). Jäsenvaltiot voivat käyttää myös muita tuloksellisuusindikaattoreita asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja yhteisymmärryksessä komission kanssa.

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (uudelleenlaadittu), erityisesti 33, 34, 38 ja 253 artiklat.

⁴ Euroopan talousarvio: Vahvemman Euroopan kunnianhimoinen budjetti vuosiksi 2028–2034, dia 2.

⁵ Vaikutustenarviointiraportti lainsäädäntöehdotuksesta, josta tilintarkastustuomioistuin antaa tämän lausunnon, otsake ”8.1 Preferred policy option”, s. 42.

Keskeiset tiedot

04 Tilintarkastustuomioistuin on yksilöinyt useita keskeisiä viestejä. Nämä luetellaan jäljempänä *laatikossa 1*, ja niitä käsitellään tarkemmin seuraavissa alakohdissa.

Laatikko 1

Keskeiset viestit lyhyesti

- Ehdotetulla tuloksellisuusasetuksella luodaan edellytykset sille, että tulosraportointiin ja EU:n horisontaalisten poliittisten painopisteiden integrointiin liittyviä prosesseja saadaan parannettua. Tilintarkastustuomioistuimen analyysi tuo kuitenkin esiin useita rakenteeseen liittyviä heikkouksia. Näitä ovat muun muassa laajasti määritellyt ja toisinaan päällekkäiset tukitoimialat; tuotosindikaattorit, jotka tietyissä tapauksissa kuvastavat menettelyvaiheita (esim. lainsäädännön antaminen, strategioiden hyväksyminen, hallintorakenteiden perustaminen) selkeästi määriteltyjen tuotosten sijaan; tukitoimialojen ja toimintapoliittisten tavoitteiden välisen korrelaation puuttuminen; ja riittämättömästi määritellyt menetelmät perustasojen ja tavoitteiden asettamiseksi. Käyttämällä yhtenäisiä sääntöjä, joihin sisältyy yksittäiseen tukitoimialojen joukkoon liittyviä indikaattoreita ja EU:n kertoimia, voidaan osaltaan vähentää hallinnollista raskautta. Kaiken kaikkiaan yksinkertaistaminen voidaan toteuttaa pääasiassa komission ja jäsenvaltioiden välillä, kun taas hallinnollinen raskaus kansallisella, alueellisella ja tuensaajien tasolla voi pysyä muuttumattomana tai jopa kasvaa.
- Ehdotus ei sisällä vaikutusindikaattoreita, vaikka ne on selkeästi mainittu paremman sääntelyn suuntaviivoissa, mikä vaikeuttaa myöhemmin toteutettavia arviointeja. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin havaitsi useita indikaattoreita koskevia puutteita, ja noin 25 prosenttia ehdotetuista tukitoimialoista ei sisällä tulosindikaattoreita. Näin ollen vaarana on, että ehdotettu kehys mittaisi

pikemminkin täytäntöönpanon edistymistä kuin sitä, onko EU:n tavoitteet saavutettu.

- Ehdotuksessa määritellään keskitetysti kaikkiin tukitoimialoihin sovellettavat EU:n kertoimet, joita sovelletaan laskettaessa horisontaalisia ympäristöön ja sosiaalisiin painopisteisiin osoitettuja menoeriä. Koska ohjelmien rahoitusosuudet perustuvat kuitenkin pelkkiin arvioihin todellisten menojen sijaan ja jotkin ehdotetut EU:n kertoimien arvot eivät tilintarkastustuomioistuimen mielestä pidä paikkaansa. Onkin olemassa riski, että EU:n rahoitusosuus horisontaalisiin painopisteisiin yliarvioidaan.
- Ehdotettu kehys luettuna yhdessä rahoitusohjelmia koskevien komission alakohtaisten ehdotusten kanssa ei yhdistä selkeästi toisiinsa rahoitusta ja tuloksia. Ehdotus ei myöskään sisällä säännöksiä tietojen keräämisestä EU:n talousarviosta tuettujen toimien julkisista menoista, vaikka se on tärkeää tehokkuuden ja taloudellisuuden arvioimiseksi.
- Ehdotuksella pyritään virtaviivaistamaan vuotuista tuloksellisuusraportointia yhden tuloksellisuuskertomuksen myötä, mutta kertomuksen sisältöä ei määritellä yksityiskohtaisesti. Tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen mukaan on myös olemassa riski siitä, ettei kaikkia alakohtaisten kertomusten yhteydessä tällä hetkellä saatavilla olevia merkityksellisiä tietoja tulotaisi käsittelemään yhden tuloksellisuuskertomuksen puitteissa.
- Ehdotus ei enää sisällä keskeisten tulosindikaattoreiden käsitettä. Näin ollen ei ole olemassa ennalta määritettyjä indikaattoreita, joista kaikkien jäsenvaltioiden olisi raportoitava. Tämä voi vaikeuttaa tuloksellisuustietojen kokoamista, koska samantyyppisen toiminnan tuloksellisuuden kirjaamiseen voidaan käyttää eri indikaattoreita.
- Ehdotus ei sisällä riittävän selkeää raportoitujen tuloksellisuustietojen luotettavuutta koskevaa valvonta- ja vastuuvollisuuskehystä. Toisin kuin elpymis- ja palautumistukivälineessä komissio ei ehdotetussa järjestelmässä tekisi esimerkiksi pakollisia sääntöjenmukaisuuden tarkastuksia (välitavoitteet ja tavoitteet) ennen maksujen suorittamista. Komission olisi myös vahvistettava menetelmät tavoitteiden, välitavoitteiden ja perustasojen asettamiseksi, jotta varmistetaan, että EU:n rahoituksella saadaan vastinetta rahalle ja että jäsenvaltioiden tavoitetaso on johdonmukainen.
- Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa työssään tilintarkastustuomioistuin toi toistuvasti esiin kokemuksia, joista on otettava opiksi tulossuuntautuneisuuden, vastuuvollisuuden ja avoimuuden parantamiseksi tulevissa tulosperusteisissä välineissä. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että yleisesti ottaen merkityksellisiä kysymyksiä ei ole käsitelty. Näistä olennaisin on tarve keskittyä tuloksiin tuotosten sijaan.

EU:n tason lisäarvo

- 05** Tilintarkastustuomioistuin on korostanut⁶ viimeaikaisessa työssään, että EU:n tason lisäarvo on määriteltävä selkeästi lainsäädännössä ja että käsitettä on sovellettava johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti kohdennettaessa EU:n varoja ohjelmiin ja aloitteisiin. Lisäksi on varmistettava, että EU:n tason lisäarvo arvioidaan jälkikäteen.
- 06** Varainhoitoasetuksessa⁷ edellytetään, että jälkiarvioinneissa arvioidaan tuloksellisuutta, kuten EU:n tason lisäarvoa. Ehdotukseen liittyvässä rahoitusta ja digitaalisia vaikutuksia koskevassa selvityksessä⁸ kuvataan käsite ”EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo” (eli EU:n toimista saatava lisäarvo sen arvon lisäksi, jonka jäsenvaltiot olisivat luoneet yksin). Kuvaus vastaa merkitystä, joka tällaiselle käsitteelle on annettu [komission paremman sääntelyn suuntaviivoissa](#). Suuntaviivat eivät kuitenkaan ole oikeudellisesti sitovia, eikä ehdotus sisällä oikeudellista määritelmää EU:n tason lisäarvolle. Tämän vuoksi on olemassa riski, että EU:n tason lisäarvo saa eri tukitoimissa erilaisen tulkinnan, minkä seurauksena arviot EU:n tason lisäarvosta eivät ole vertailukelpoisia eri ohjelmien välillä. Ehdotuksessa ei myöskään määritetä tietoja koskevia vähimmäisvaatimuksia, jotka ovat tarpeen EU:n tason lisäarvon arvioimiseksi.
- 07** Ehdotuksessa⁹ edellytetään erityisesti, että komissio tarkastelee EU:n tason lisäarvoa arviointeja tehdessään. Siinä säädetään¹⁰, että jäsenvaltiot voivat sisällyttää arviointeihinsa EU:n tason lisäarvon, mutta sitä ei aseteta velvoitteeksi. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ehdotettu kehys ei tarjoa vankkaa perustaa, jolla EU:n tason lisäarvoa voitaisiin arvioida järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti.

⁶ [Katsaus 03/2025 Vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehysten mahdollisuudet](#), s. 7.

⁷ 34 artiklan 3 kohta.

⁸ 1.5.2 kohta ”EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo”.

⁹ 10 artikla.

¹⁰ 11 artikla.

Menettelyjen yksinkertaistaminen

- 08** Ehdotuksella pyritään vähentämään tulosraportointiin liittyvää hallinnollista rasitusta yhtenäisen tuloksellisuuskehyksen avulla. Se, missä määrin ehdotetulla kehyksellä saavutetaan yksinkertaistamistavoite, riippuu viime kädessä siitä, kuinka paljon jäsenvaltioiden, alueiden ja tuensaajien hallinnollinen rasitus tosiasiallisesti vähenee. Lisäksi ehdotettu EU:n ohjelmien väliarviointien korvaaminen täytäntöönpanokertomuksilla¹¹ auttaisi edelleen vähentämään hallinnollista rasitusta, koska tuloksellisuuden arvioinnin sijaan arvioidaan edistymistä tavoitteiden saavuttamisessa¹². Ehdotuksessa ei kuitenkaan aseteta vaatimuksia näiden täytäntöönpanoa koskevien välikertomusten sisällölle. Vaarana on, että raportointi ei ole standardoitua ja että saatavilla olevat viralliset arvoinnit ovat riittämättömiä silloin, kun komission on laadittava ehdotus vuoden 2034 jälkeiseksi monivuotiseksi rahoituskehukseksi. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös tiettyjä epä johdonmukaisuuksia tämän ehdotuksen ja ehdotetun EU:n rahastoasetuksen keskeisissä määritelmässä, kuten siinä, mikä on toimi, toimenpide tai lopullinen tuensaaja (ks. myös kohdat [36–38](#) ja [52](#)).
- 09** Raportointia EU:n talousarviosta valituille horisontaalisille toimintapoliittisille painopisteille myönnettävästä rahoitusosuudesta virtaviivaistetaan, koska vaatimukset määritellään yhdessä asetuksessa ja kullekin tukitoimialalle vahvistetaan EU:n kertoimet. Komission ehdotus on johdonmukainen horisontaalisia painopisteitä koskevien varainhoitoasetuksen vaatimusten kanssa. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin raportoinut¹³, että horisontaalisten painopisteiden sisällyttäminen meno-ohjelmiin ”vaihteli kuitenkin merkittävästi painopisteittäin”.

¹¹ Lainsäädäntöehdotuksen perustelut, s. 7, ja johdanto-osan 21 kappale ja 10 artiklan 2 kohta.

¹² Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, ehdotuksen johdanto-osan 21 kappale.

¹³ Tuloksellisuutta koskeva vuosikertomus 2021, kohta 2.62.

- 10** Ehdotuksen¹⁴ mukaan komissio tiedottaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle ohjelmien ja toimintojen toteutuksen tasosta yhdessä tuloksellisuusraportissa¹⁵ nykyisten 32 ohjelmakohtaisen raportointivaatimuksen sijaan¹⁶. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että ehdotuksessa ei esitetä yksityiskohtaisesti komission tulevan vuotuisen tuloksellisuusraportoinnin sisältöä. Tarkastajien mukaan on olemassa riski siitä, että ehdotuksen mukainen yksi tuloksellisuuskertomus ei enää kattaisi kaikkia merkityksellisiä tietoja, jotka nykyisin ovat saatavilla alakohtaisissa kertomuksissa. Globaali Eurooppa -välinettä¹⁷ koskevasta ehdotuksesta antamassaan lausunnossa tilintarkastustuomioistuin korostaa myös, että komission yksinkertaistetut julkisen raportoinnin vaatimukset voivat johtaa siihen, että menetetään välineen täytäntöönpanon kannalta merkityksellisiä tietoja. Tilintarkastustuomioistuin kiinnittää siten huomiota siihen, että yksinkertaistamisen ja kohdennettujen tuloksellisuustietojen antamisen on oltava keskenään tasapainossa.
- 11** Yhteisen palveluväylän perustamista koskeva ehdotus sisältää tietoa rahoituksen toteuttamisesta, rahoitusmahdollisuuksista ja talousarvion tuloksellisuudesta, ja siihen aiotaan yhdistää yli 30 portaalia ja tulostaulua¹⁸. Yhteisen palveluväylän tarkoituksena on vähentää monimutkaisuutta ja lisätä jäljitettävyyttä, ja tämä vastaa myös tilintarkastustuomioistuimen aiemmin esittämiä viestejä¹⁹. Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että monipuolisen raportointijärjestelmän yhdistäminen yhteisen palveluväylän luomiseksi vaatii huomattavia ponnisteluja rahoituksen ja resurssien osalta.

¹⁴ 9 artiklan 2 kohta.

¹⁵ [Vaikutustenarviointiraportti](#), s. 24, ensimmäinen kappale otsakkeen ”Reporting on performance” alla.

¹⁶ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, s. 12.

¹⁷ [Lausunto 07/2026](#) (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Globaali Eurooppa -välineen perustamisesta, kohta 22.

¹⁸ [Vaikutustenarviointiraportti](#), s. 4, ensimmäinen kaavio otsakkeen ”Problem definition” alla.

¹⁹ [Katsaus 03/2025](#), laatikon 2 kohta 2 ja laatikon 5 kohta 6.

Tuloksellisuuskehys

- 12** Tilintarkastustuomioistuin on toistuvasti tuonut esiin kokemuksia, joista on otettava opiksi tulossuuntautuneisuuden, vastuuvollisuuden ja avoimuuden parantamiseksi tulevissa tulosperusteisissa välineissä: nämä kokemukset olisi otettava huomioon tällä ehdotuksella perustettavan tuloskehysten rakenteessa. Tilintarkastustuomioistuin toteaa yleisesti, että merkityksellisiä kysymyksiä ei ole käsitelty. Näistä merkittävin on tarve keskittyä tuloksiin tuotosten sijaan.
- 13** Ehdotettu tuloksellisuuskehys yhdenmukaistettuine indikaattoreineen, menetelmineen ja raportointijärjestelyineen luo edellytykset sille, että EU:n rahastojen tuloksellisuustietojen vertailukelpoisuutta saadaan parannettua. Ennalta määritellyissä indikaattoreissa keskitytään tuotos- ja tulosindikaattoreihin, mutta neljäsosalla tukitoimialoista ei ole monissa tapauksissa uudistuksia koskeviin tukitoimialoihin liittyviä tulosindikaattoreita. Jälkiarviointien analysointia helpottavia vaikutusindikaattoreita ei myöskään ole, ja joissakin tapauksissa tilintarkastustuomioistuin ei ole samaa mieltä komission tavasta luokitella indikaattoreita. Tämä tarkoittaa, että ehdotettu indikaattoreiden luettelo ei riitä antamaan kattavaa yleiskuvaa siitä, onko EU:n tavoitteet saavutettu (ks. kohdat [48](#) ja [49](#)).
- 14** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi puutteita myös useissa ehdotuksen liitteessä I esitetyissä tuotos- ja tulosindikaattoreissa. Osa indikaattoreista on epämääräisiä soveltamisalansa ja sisältönsä osalta tai keskittyy pikemminkin menettelyllisiin tai hallinnollisiin vaiheisiin kuin konkreettisten tuotosten tai tulosten aikaansaamiseen²⁰. Nämä ovat heikkouksia, jotka tilintarkastustuomioistuin on jo havainnut elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevassa työssään²¹. Tilintarkastustuomioistuin totesi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa koskevasta ehdotuksesta antamassaan lausunnossa, että tutkimus- ja innovointi-indikaattorit liittyvät tuotoksiin (esimerkiksi tuettujen yritysten määrään) eivätkä niinkään tuloksiin tai vaikutuksiin, minkä vuoksi ne eivät ole riittäviä tuloksellisuuden arviointiin. Tilintarkastustuomioistuin pani myös merkille, että ehdotettujen indikaattoreiden avulla ei olisi helppoa kerätä yritys-/tuensaajakohtaisia tietoja²².

²⁰ [Lausunto 09/2026](#) ehdotuksesta asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta, kohta 81 ja liite III.

²¹ [Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024](#), kohta XXXVII.

²² [Lausunto 02/2026](#) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti Eurooppa perustamisesta, kohta 46.

- 15** Ehdotettua tuloksellisuuskehystä ei ole suunniteltu niin hyvin, että se mahdollistaisi tuloksellisuuden arvioinnin ja tuloksellisuutta koskevan varmuuden²³. Ehdotuksessa edellytetään esimerkiksi, että kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien mukaiset toimenpiteet kytketään tukitoimialojen kautta tuotos- ja tulosindikaattoreihin siten, että lopulliset välitavoitteet ja tavoitteet ovat tuotosindikaattoreita. Tukitoimialat on monissa tapauksissa määritelty epämääräisesti ja tulkinnanvaraisesti, mikä mahdollistaa täysin erilaisten toimenpiteiden yhdistämisen saman alan puitteissa. Lisäksi tuotos- ja tulosindikaattorit eivät useinkaan ole selkeitä ja niissä keskitytään panoksiin tai toimintoihin, mikä jättää huomattavasti tulkinnanvaraa niiden sisällön ja kattavuuden osalta. Tuloksellisuuskehysten rakenteellisten puutteiden, jotka ovat samankaltaisia kuin elpymis- ja palautumistukivälineessä havaitut puutteet, vuoksi tuloksellisuuden arviointi ja välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamista koskevan varmuuden antaminen tulee olemaan vaikeaa. Tilintarkastustuomioistuin totesi [katsauksessaan 02/2025](#) myös, että kustannuksiin perustumattoman rahoituksen käyttö ei sinänsä tee siitä tulosperusteista välinettä.
- 16** Tilintarkastustuomioistuin on raportoinut säännöllisesti, että nykyiset yhteistyöhön perustuvaa hallinnointia koskevat seurantajärjestelmät eivät ole antaneet riittävästi tietoa²⁴ tuloksellisuudesta EU:n tasolla: ohjelmakohtaisia indikaattoreita ei ole voitu koota EU:n tasolla, yhteisiä indikaattoreita on ollut vain vähän ja olemassa olevien indikaattoreiden käyttö on ollut epä johdonmukaista. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että nykyinen ehdotus on kaiken kaikkiaan myönteinen askel näiden haasteiden ratkaisemisessa. Yhdenmukaistettujen tukitoimialojen ja tuloksellisuusindikaattoreiden ehdotettu soveltaminen talousarvioon on kuitenkin monimutkainen tehtävä erityisesti jäsenvaltioille ja toteutuskumppaneille, ja se edellyttää komissiolta selkeitä ohjeita ja selityksiä (ks. kohdat [18](#), [52](#), [53](#)).

²³ [Lausunto 09/2026](#), kohdat 28–29.

²⁴ [Katsaus 04/2025 Tuleva EU:n koheesiopolitiikka](#), kohdat 81–86; [erityiskertomus 04/2024 Liikenneturvallisuus EU:ssa](#), kohdat VII, 33, 34 ja 98; [erityiskertomus 24/2021 Koheesiopolitiikan tulosperusteinen rahoitus](#), kohta 42; [erityiskertomus 14/2021 Interreg-yhteistyö](#), kohdat 74, 77 ja 79.

- 17** Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että ehdotus ei enää sisällä nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä käytettyjä keskeisiä tuloksellisuusindikaattoreita (eli sellaisia indikaattoreita, joista kaikkien jäsenvaltioiden pitää raportoida). Vaikka yhteisen indikaattoreiden luettelon tarkoituksena on yksinkertaistaa asioita, tilintarkastustuomioistuin katsoo, että tuloksellisuustietojen kokoaminen saattaa olla haasteellista, koska samankaltaisten toimintojen tuloksellisuutta voidaan kirjata käyttämällä erilaisia tuotosindikaattoreita.
- 18** Vaikka ehdotetuilla ennalta määritellyillä indikaattoreilla tuetaan avoimuutta ja yksinkertaistamista, ne saattavat myös heikentää tarkkuutta, jolla komissio tai jäsenvaltiot seuraavat kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien tai -toimenpiteiden täytäntöönpanoa. Ehdotuksen mukaan²⁵ jäsenvaltiot voivat näin ollen määrittää asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa ja yhteisymmärryksessä komission kanssa tuotosindikaattoreita, jotka eivät sisälly liitteeseen I. Samalla liitteeseen I sisällyttämättömän tuotos- tai tulosindikaattorin määrittäminen voisi monimutkaistaa tietojen kokoamista EU:n tasolla. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että jos indikaattoria ei ole mainittu liitteessä I, sitä pitäisi käyttää mahdollisimman vähän. Tarkastajien näkemyksen mukaan komission pitäisi antaa ehdotuksessa²⁶ mainitut ohjaus- ja raportointivaatimukset hyvissä ajoin, jotta EU:n talousarvion tuloksellisuutta olisi helpompi arvioida kokonaisvaltaisesti.
- 19** Ehdotuksessa todetaan²⁷, että ”unionin rahoituksen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset” mutta ei anneta tarkempia määräyksiä. Ehdotuksessa on vastaava vaatimus erityisesti välillisen hallinnon piiriin kuuluvien varojen osalta²⁸. Komission ja toteutuskumppaneiden välillä allekirjoitetuissa sopimuksissa olisi oltava asianmukaiset määräykset tuloksellisuustietojen raportoinnista tuloksellisuusasetuksen mukaisesti. Nykyinen käytäntö kuitenkin osoittaa, että toteutuskumppaneilla on usein tapana käyttää omia indikaattoreitaan²⁹, mikä voi aiheuttaa vaihtelua ja vaikuttaa siihen, kuinka toteuttamiskelpoista tuloksellisuustietojen kokoaminen on.

²⁵ 14 artiklan 2 kohdan a alakohta.

²⁶ 8 artiklan 3 kohta ja 9 artiklan 1 kohta.

²⁷ 9 artiklan 1 kohta.

²⁸ 17 artiklan 3 kohta.

²⁹ [Erytyiskertomus 20/2025](#) *Komission tuki näiden torjumiseksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa*, kohta 69.

- 20** Tilintarkastustuomioistuin on johdonmukaisesti ilmoittanut³⁰, että EU:n rahoittamia tulosperusteisia malleja olisi sovellettava vain, jos rahoitus liittyy selkeästi tuloksiin. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ehdotettu kehys ei sisällä mainintaa tällaisen yhteyden olemassaolosta. Maksujen suorittaminen ei edellytä tuloksiin perustuvaa tuloksellisuutta, koska maksut perustuvat tuotosindikaattoreilla määriteltyjen välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen³¹. Pelkkien maksuehtojen, kuten välitavoitteiden ja tavoitteiden, määrittämisen sijaan tuloksellisuuskehysten pitäisi sisältää osatekijöitä, joita tarvitaan vaikuttavuuden, tehokkuuden ja taloudellisuuden arvioimiseen. Ehdotus ei sisällä säännöksiä tietojen keräämisestä EU:n talousarviosta tuettujen toimien julkisista menoista, vaikka se on tärkeää tehokkuuden ja taloudellisuuden arvioimiseksi, kuten varainhoitoasetuksessa määritellään³². Tilintarkastustuomioistuin on viitannut tähän elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeissa kertomuksissaan.³³
- 21** Tilintarkastustuomioistuin antaa tarkempia tietoja kustannuksiin perustumattoman rahoituksen maksuehdoista lausunnoissaan EU:n rahastoasetusta koskevasta ehdotuksesta ja Globaali Eurooppa -ehdotuksesta³⁴. Tilintarkastustuomioistuin toteaa Euroopan rahastoa³⁵ koskevassa lausunnossaan täytäntöönpanomallin perustuvan siihen, että maksuja suoritetaan tuotoksiin liittyvien välitavoitteiden ja tavoitteiden pohjalta. Tämä tarkoittaa, että siinä keskitytään pikemminkin täytäntöönpanon edistymiseen kuin tuloksiin. Luotettavat kustannusarviot ovat tarpeen, mutta ehdotuksesta puuttuvat tältä osin asianmukaiset suoja-toimet. Jäsenvaltioiden ei tarvitse raportoida toimikohtaisista julkisista menoista. Välitavoitteet ja tavoitteet on sen vuoksi määriteltävä tarkasti, jotta on selvää, milloin ne voidaan katsoa saavutetuiksi. Jäsenvaltioiden väliset erot rakenteessa, tavoitetasossa ja tulkinnessa saattavat heikentää vertailukelpoisuutta, yhdenvertaista kohtelua ja EU:n varainkäytön tuloksellisuuden kokonaisarviointia.

³⁰ Lausunto 06/2022 (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (uudelleenlaadittu), kohta 25; erityiskertomus 26/2023 *Elpymis- ja palautumistukivälineen tuloksellisuuden seurantakehys*, kohdat 22–51; katsaus 02/2025 *Tulossuuntautuneisuus, tilivelvollisuus ja avoimuus*, kohdat 24–42, katsaus 03/2025, laatikko 5; katsaus 04/2025, kohta 64.

³¹ 14 artiklan 2 kohdan a alakohta.

³² Varainhoitoasetuksen 33 artikla.

³³ Katsaus 02/2025, kohta 35; erityiskertomus 14/2024 *Vihreä siirtymä*, kohta IV ja suositus 4; erityiskertomus 26/2023, kohta 102 ja suositus 4 b).

³⁴ Lausunto 09/2026, kohdat 30–36, 117, 134–137; lausunto 07/2026, kohdat 24 ja 81.

³⁵ Lausunto 09/2026, keskeiset viestit -laatikon 6. luetelmakohta.

- 22** Koska jäsenvaltioiden suunnitelmiin sisältyvä rahoitus kytketään välitavoitteiden ja tavoitteiden saavuttamiseen, on olennaisen tärkeää asettaa kyseisille välitavoitteille ja tavoitteille asianmukaiset arvot, jotta ne vastaavat tarpeita, kuvastavat edistymistä välineiden tavoitteiden saavuttamisessa ja vastaavat rahoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanokautta³⁶, jotta voidaan varmistaa, että EU:n rahoituksella saadaan vastinetta rahalle. Tässä ehdotuksessa tai yksittäisiä ohjelmia koskevissa komission ehdotuksissa ei vahvisteta menetelmiä tavoitteiden ja välitavoitteiden asettamiseksi eikä tulosindikaattoreiden lähtötasojen ja arvioitujen arvojen määrittämiseksi.
- 23** Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että on tärkeää ottaa käyttöön tällainen menetelmä, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden yhdenmukainen tavoitetaso ja se, että EU:n rahoituksella voidaan saada vastinetta rahalle. On ratkaisevan tärkeää varmistaa, että maksuehdot määritellään yhdenmukaisella tavalla ja että niitä sovelletaan johdonmukaisesti kaikkiin jäsenvaltioihin yhdenvertaisen kohtelun takaamiseksi, sillä kuten tilintarkastustuomioistuin on aiemmassa tarkastustyössään havainnut, samankaltaisten hankkeiden tavoitetaso vaihtelee³⁷. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin on aiemmin korostanut, että jäsenvaltioiden suunnitelmista rahoitetuilla toimenpiteillä olisi vastattava tunnistettuihin haasteisiin esimerkiksi eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä³⁸.
- 24** Tarkastajat muistuttavat myös talousarvion moitteetonta varainhoitoa koskevista riskeistä ja mahdollisuuksista, jotka tilintarkastustuomioistuimen arvion mukaan liittyvät kustannuksiin perustumattoman rahoituksen käyttöön talousarvion moitteettoman varainhoidon varmistamiseksi. Ottaen huomioon tilintarkastustuomioistuimen aiemmat tarkastushavainnot seuraavaa monivuotista rahoituskehystä ([katsaus 03/2025](#)) ja elpymis- ja palautumistukivälinettä ([katsaus 02/2025](#)) koskevista kokemuksista komission olisi arvioitava huolellisesti ja tapauskohtaisesti, soveltuuko tämä rahoitusvaihtoehto valtaosaan ehdotetuista menoista. Tilintarkastustuomioistuin käsittelee tätä riskiä tarkemmin Euroopan kilpailukykyrahastoa³⁹, Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaa⁴⁰ ja sisämarkkina- ja

³⁶ [Katsaus 02/2025](#), laatikko sivulla 12, toinen luettelukohta.

³⁷ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, kohta 30, kaavio 3.

³⁸ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, laatikko sivulla 12, ensimmäinen luettelukohta, kohdat 04 ja 07.

³⁹ [Lausunto 01/2026](#) (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan kilpailukykyrahaston perustamisesta, kohta 56.

⁴⁰ [Lausunto 02/2026](#) (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti Eurooppa perustamisesta vuosiksi 2028–2034 vuosiksi 2028–2034, kohta 31.

tulliohjelmää⁴¹ koskevissa lausunnoissaan. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin viittaa unionin pelastuspalvelumekanismia⁴² koskevassa lausunnossaan riskiin, että tällaisia välineitä käytetään yhdessä sellaisten EU:n eri rahoitusohjelmien kanssa, joista rahoitetaan samankaltaisia toimenpiteitä ja toimia samalla ajanjaksolla.

Menotavoitteiden mukauttaminen EU:n laajuisiin toimintapoliittisiin painopisteisiin

- 25** Tilintarkastustuomioistuin on aikaisemmin huomauttanut, että tavoitteet on määriteltävä selkeästi ja otettava huomioon EU:n rahoituksen jakamisessa vaikutuksen maksimoimiseksi⁴³. Ehdotukseen on sisällytetty uuden varainhoitoasetuksen vaatimus, jonka mukaan kaikki ohjelmat on pantava täytäntöön aiheuttamatta merkittävää haittaa ympäristölle, niissä on kunnioitettava työoloja ja -ehtoja ja niissä on sovellettava sukupuolten tasa-arvon periaatetta. Kaiken kaikkiaan se tarjoaa selkeämmät puitteet horisontaalisten painopisteiden tuloksellisuutta koskevalle raportoinnille (ks. kohdat **39** ja **40, 44**). Tilintarkastustuomioistuin esittää kuitenkin useita konkreettisia ehdotuksia, joiden avulla voidaan puuttua heikkouksiin, jotka liittyvät ”ei merkittävää haittaa” -periaatteesta annettavaan oikea-aikaiseen ohjeistukseen ja sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevan lähestymistavan johdonmukaisuuteen (ks. kohdat **43, 45** ja **46**).
- 26** Ehdotuksessa⁴⁴ määritellään kolmiportainen EU:n kerrointen järjestelmä (0, 40 ja 100 prosenttia), jota sovelletaan laskettaessa horisontaalisiin politiikkoihin osoitettuja meno-osuuksia. Ehdotus auttaa parantamaan ilmastomenojen ja tuloksellisuuden seurannan johdonmukaisuutta määrittelemällä EU:n kertoimet horisontaalisesti kaikille tukitoimialoille. Ehdotuksessa ei kuitenkaan puututa toistuvaan heikkouteen eli siihen, että ohjelmien vaikutukset eri painopisteisiin perustuvat arvioihin eivätkä todellisiin menoihin.

⁴¹ [Lausunto 08/2026](#) (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkina- ja tulliohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034, kohta 43.

⁴² [Lausunto 06/2026](#) (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumista ja reagointia varten, kohta 40.

⁴³ [Katsaus 02/2025](#), laatikko sivulla 8, neljäs luetelmakohta, kohdat 13 ja 31.

⁴⁴ 8 artikla ja liite IV.

Ilmastotoimien valtavirtaistamista koskevissa tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksissa⁴⁵ havaittiin, että komission ilmoittamat menot vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehityksen osalta oli arvioitu liian suuriksi. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että uudessa ehdotuksessa on edelleen riski siitä, että osa kertoimista on yliarvioitu (ks. kohta 42).

- 27** Ehdotuksen 35 prosentin tavoite sisältää sekä ilmasto- että ympäristötavoitteet (mukaan lukien biologinen monimuotoisuus), kun taas nykyisessä monivuotisessa rahoituskehityksessä ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteet on erotettu toisistaan. Prosenttiosuudet eivät näin ollen ole keskenään vertailukelpoisia (ks. kohdat 39 ja 41). Tilintarkastustuomioistuin panee merkille, ettei ehdotukseen sisälly kertoimia kestävän kehityksen tavoitteiden ja digitalisaation painopisteitä seuraamista varten. Komission mukaan ehdotetun tukitoimialojen järjestelmän olisi mahdollistettava kyseisiä politiikkoja tukevien menojen seuranta, mutta ehdotuksessa ei selitetä, miten se tapahtuu. Kestävän kehityksen tavoitteet ovat komission tärkeä painopiste⁴⁶, ja digitalisaatioon liittyvät menot ovat nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen horisontaalinen painopiste.

Avoimuus, vastuuvollisuus ja käytettyjen varojen jäljitettävyys

- 28** Komissio saa tuloksellisuustietoja monilta eri sidosryhmiltä (kuten jäsenvaltioiden kansallisilta, alueellisilta ja paikallisilta viranomaisilta, tuensaajilta, komission yksiköiltä, erillisvirastoilta, EU:n eri elimiltä, kolmansilta mailta, kansainvälisiltä järjestöiltä ja muilta EU:n ulkopuolisilta kumppaniorganisaatioilta). Tuloksellisuustietojen luotettavuuden ja laadun varmistaminen on yksi tuloksellisuuden hallinnan suurimmista haasteista. Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin todennut, että joissakin tapauksissa jäsenvaltioiden toimittamat tuloksellisuustiedot eivät ole olleet täysin luotettavia⁴⁷, ja myös komissio on todennut tämän. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin on havainnut puutteita komission⁴⁸ raportoimien tuloksellisuusindikaattoreiden perustana olevien tietojen jäljitettävydessä.

⁴⁵ Erityiskertomus 09/2022 *Ilmastomenot EU:n talousarviossa vuosina 2014–2020*, kohdat VI–VII, 57 ja 60; erityiskertomus 14/2024, kohta IV ja 23.

⁴⁶ Political guidelines: "A Union that strives for more – My agenda for Europe", ks. myös EU Voluntary Review on the Implementation of the 2030 Agenda (EUVR).

⁴⁷ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023, kohta 3.59; erityiskertomus 25/2025 *Life-ohjelman strategiset hankkeet*, kohta 11 ja suositus 2; erityiskertomus 16/2025 *EU:n rahoitus metsäpalojen torjuntaan*, kohdat 56–57; erityiskertomus 26/2023, kohta VI.

⁴⁸ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024, kohta 3.80.

Tarkastajat ovat myös toistuvasti todenneet⁴⁹, että luotettavien tuloksellisuustietojen puute on heikentänyt arviointien hyödyllisyyttä.

29 Ehdotuksessa luetellaan monivuotisen rahoituskehysten alussa tulos- ja tuotosindikaattorit sisällyttämällä tuloksellisuusraportointi yhteen säädökseen. Ehdotukseen ei kuitenkaan sisälly selkeää tuloksellisuustietoja koskevaa valvonta- ja vastuuvollisuuskehystä, jolla varmistettaisiin niiden laatu ja luotettavuus. Koska nämä järjestelyt riippuvat yleensä hallinnointitavasta, alakohtaisissa asetuksissa olisi täsmennettävä selkeät valvonta- ja vastuuvollisuusjärjestelyt. Tähän olisi sisällyttävä myös prosessi, jolla tarkastetaan järjestelmällisesti, että EU:n tuensaajat noudattavat tulosindikaattoreina ilmaistuja sopimusvelvoitteitaan, jotka on täytettävä EU:n maksujen vastaanottamisen jälkeen⁵⁰. Tilintarkastustuomioistuin antaa tarkempia tietoja valvonta- ja vastuuvollisuusjärjestelyistä lausunnoissaan, jotka koskevat Euroopan rahastosta ja Euroopan kilpailukykyrahastosta annettuja ehdotuksia⁵¹. Riippumatta siitä, mitä toteutus- ja rahoitusvaihtoehtoja lopulta käytetään, tarkastajat kuitenkin korostavat, että on tärkeää varmistaa vaatimustenmukaisuuden, avoimuuden, vastuuvollisuuden ja jäljitettävyyden tyydyttävä taso sekä moitteeton varainhoito varojen käytössä.

30 Elpymis- ja palautumistukivälineestä⁵² saadut kokemukset kattoivat myös käytettyjen varojen jäljitettävyyden, vastuuvollisuuden ja avoimuuden. Erityisesti sellaisen rahoitusjärjestelmän osalta, joka ei perustu kustannuksiin, tilintarkastustuomioistuin viittasi hallinto- ja valvontajärjestelmiin ja maksujen vaatimustenmukaisuuteen, mukaan lukien EU:n ja kansallisten sääntöjen noudattaminen. Nämä näkökohdat eivät sisälly tähän lainsäädäntöehdotukseen, mutta niitä käsitellään EU:n rahastoasetusta koskevasta ehdotuksesta annettavassa tilintarkastustuomioistuimen lausunnossa⁵³. Kattavan kuvan saamiseksi esitetään yhteenveto niiden keskeisistä kohdista.

- *EU:n ja kansallisten sääntöjen noudattamisen olisi oltava edellytys sille, että jäsenvaltiot saavat maksuja.* Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että EU:n

⁴⁹ Katsaus 04/2025, kohdat 21, 89, laatikko 5 (mahdollisuus 4); erityiskertomus 05/2025 Koheesiopoliittinen tukitoimi Euroopan pakolaisten auttamiseksi, kohdat III, 78, 86; erityiskertomus 14/2023 Ohjelmasuunnittelu: Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa; erityiskertomus 17/2024 EU:n Afrikka-hätärahasto, suositus 4; erityiskertomus 26/2024 Kolmansien maiden kansalaisten kotouttaminen EU:ssa, kohdat 79–82, 104.

⁵⁰ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023, suositus 6.3, s. 266.

⁵¹ Lausunto 09/2026, kohdat 40 ja 41 sekä 102–109; lausunto 01/2026, kohta 67.

⁵² Katsaus 02/2025, laatikko sivulla 10.

⁵³ Lausunto 09/2026, kohdat 40–47.

rahastoasetusta koskevassa ehdotuksessa olisi esitettävä, miten arvioidaan ja varmistetaan, että taustalla olevat toimet ovat sovellettavan EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisia, mukaan lukien julkiset hankinnat, valtiontuki ja muut horisontaaliset vaatimukset. Asetuksessa olisi selvennettävä, että EU:n ja kansallisen lainsäädännön noudattaminen on pakollista ja että noudattamatta jättämisestä olisi aiheuduttava jäsenvaltiolle taloudellisia seurauksia. Koska komissio on viime kädessä vastuussa, sen olisi vahvistettava vaikuttavat valvonta- ja tarkastusvaatimukset. Jos noudattamatta jättämisen seurauksia ei nimenomaisesti täsmennetä varsinkaan rahoitusoikaisujen ja takaisinperinnän osalta, on olemassa riski, että komission antama varmuus ei välttämättä tarjoa riittävää perustaa EU:n menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden vahvistamiselle⁵⁴.

- *Jäsenvaltioissa olisi oltava käytössä asianmukaiset valvontajärjestelmät, ja komission olisi tarkastettava ne ennen täytäntöönpanon aloittamista.* EU:n rahastoasetusta koskeva ehdotus perustuu suurelta osin oletukseen siitä, että kansallisia ja alueellisia kumppanuussuunnitelmia laativien viranomaisten ja hallinto- ja valvontajärjestelmän toiminta jatkuu, mikä saattaa aliarvioida sopeutumisen laajuutta. Käytössä olevia järjestelmiä olisi tarkasteltava varhaisessa vaiheessa, jotta voidaan vahvistaa komission valmiuksia antaa tarvittava varmuus⁵⁵.
- *Maksujen keskeyttämismenetelmän olisi perustuttava objektiivisiin kriteereihin subjektiivisten näkökohtien sijaan.* EU:n rahastoasetusta koskevassa ehdotuksessa säädetään mahdollisuudesta soveltaa keskeytyksiä, jos toimenpiteiden tehokas täytäntöönpano on vaarassa ja jos toimien tasolla sovellettavaa lainsäädäntöä on vakavasti jätetty noudattamatta. Ehdotuksen mukaan komissio ja jäsenvaltiot voivat yhdessä sopia menettelyn laajentamisesta, mikä saattaa viivästyttää rahoitusoikaisujen soveltamista⁵⁶.

31 Ehdotuksessa ei määritellä datan hallinnointia koskevia kysymyksiä, kuten tietojärjestelmien (myös jäsenvaltioiden järjestelmien) yhteentoimivuutta, tietojen säilyttämistä, todentamisen vähimmäisvaatimuksia ja tietojen laatua koskevia vastuita. Jos määritelmät, säännöt, ohjeet ja yhdenmukaistetut tarkastukset eivät ole selkeitä ja jos tietojen toimittamisen viivästyttämisestä, epätäydellisyydestä tai virheellisyydestä ei aiheudu seurauksia, on mahdollista, että käytännöt vaihtelevat jäsenvaltioiden, kolmansien maiden, kansainvälisten järjestöjen ja muiden sidosryhmien välillä. On myös olemassa riski, että

⁵⁴ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, kohta 42.

⁵⁵ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, kohta 44.

⁵⁶ Ks. edellisessä alaviitteessä mainittu asiakirja, kohdat 135–137.

tietojen luotettavuuteen ja vertailukelpoisuuteen liittyvät ongelmat jatkuvat⁵⁷. Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että nämä tekijät ovat ratkaisevan tärkeitä vastuuvollisuuden, varainhoidon valvonnan ja tarkastuksen kannalta.

- 32** Ehdotus sisältää keskitetyn verkkosivuston (yhteinen palveluväylä), jonka kautta raportoidaan eri rahastojen edistymisestä ja annetaan tietoa EU:n varojen saajista ja toimista (ks. kohta **11**). Keskitetty verkkosivusto lisää avoimuutta, koska se kokoaa yhteen useissa verkkoportaaleissa tällä hetkellä olevat tiedot. Ehdotuksen mukaan⁵⁸ yhteistä palveluväylää päivitetään säännöllisesti. Tilintarkastustuomioistuin on arvioinut elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevaa raportointia ja todennut, että avoimuuden parantamiseksi tarvittaisiin oikea-aikaista ja avointa tietoa siitä, millä tavalla rahoituksella on edistetty välineen tavoitteiden saavuttamista⁵⁹.
- 33** Tilintarkastustuomioistuimen näkemyksen mukaan on näin ollen tärkeää, että komissio määrittää, kuinka usein yhteistä palveluväylää päivitetään ja miten järjestelmä mahdollistaa tietojen poimimisen tietyiltä ajanjaksoilta. Tilintarkastustuomioistuin on havainnut vastaavia komission tuloksellisuusraportointia koskevia aikasidonnaisia ongelmia, kun ilmoitettujen lukujen taustalla olevat yksityiskohtaiset tiedot olivat saatavilla vain raportointipäivältä, jonka jälkeen tiedot muuttuivat uusien kirjausten vuoksi⁶⁰. Ehdotuksessa ja yksittäisiä ohjelmia koskevissa ehdotuksissa ei täsmennetä, miten yhteisen palveluväylän tuloksellisuustietojen luotettavuus ja laatu varmistetaan (ks. kohta **29**).
- 34** Yhteisen palveluväylän ja muiden digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen ja ylläpitämiseen liittyy teknisiä riskejä, kuten järjestelmähäiriöitä, kyberturvallisuusuhkia ja yhteentoimivuusongelmia nykyisten järjestelmien kanssa. Teknologisiin riskeihin voidaan varautua vankkojen tietoteknisten turvatoimenpiteiden, säännöllisten järjestelmätestausten ja valmiussuunnitelmien avulla. Avoimuutta ja tuloksellisuusraportointia tukevat tietojärjestelmät olisi suunniteltava siten, että ne ovat täysin käytettävissä tarkastus- ja valvontatarkoituksia varten⁶¹. Lisäksi niillä olisi varmistettava jäljitettävyyden ajan mittaan, ja niitä olisi voitava mukauttaa kehittyviin analyysivälineisiin, kuten data-analytiikkaan ja tekoälyyn.

⁵⁷ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2023, kohta 3.49.

⁵⁸ 12 artiklan 5 kohta.

⁵⁹ Katsaus 02/2025, kohta 39, laatikko 2.

⁶⁰ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024, kohta 3.54.

⁶¹ Katsaus 02/2025, laatikko sivulla 8, viides luetelmakohta, kohta 42.

Vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen julkaisuajankohta

- 35** Tilintarkastustuomioistuin on aiemmin raportoinut⁶², että vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen julkaiseminen seuraavan vuoden kesäkuun 30. päivään mennessä rajoittaa kyseisen kertomuksen käsittelyä vuosikertomuksessa. Ehdotuksessa todetaan⁶³, että komission on tiedotettava vuosittain tuloksellisuudesta ja viitataan varainhoitoasetuksesta johtuviin velvoitteisiin. Jos määräaika on jatkossakin 30. kesäkuuta, tämä rajoittaa merkittävästi tilintarkastustuomioistuimen mahdollisuuksia antaa kattava arvio vuotuisesta hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksesta hyvissä ajoin ennen vastuuvapauden myöntämistä.

⁶² [Katsaus 04/2024 EU:n talousarviota koskeva komission vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus varainhoitovuodelta 2023](#), kohta 4.

⁶³ 9 artiklan 2 kohta.

Erityiset huomautukset

1 luku – Yleiset säännökset (1–3 artikla)

- 36** Selkeät määritelmät ovat tarpeen, jotta vältetään erilaiset tulkinnat EU:n varojen täytäntöönpanoon osallistuvien eri osapuolten välillä jäsenvaltioiden sekä komission ja muiden EU:n toimielinten tasolla. Tämä on erityisen tärkeää niiden EU:n välineiden osalta, joissa maksut suoritetaan määrällisten tai laadullisten saavutusten perusteella, kuten ehdotetulle EU:n rahastoasetukselle. Elpymis- ja palautumistukivälinettä koskeva tilintarkastustuomioistuimen työ osoitti, että maksuehtojen, kuten välitavoitteiden tai tavoitteiden, epämääräinen määrittely johtaa erilaisiin mahdollisiin tulkintoihin niiden täyttymisestä⁶⁴. Kaikki maksu- ja tukikelpoisuusehdot on määriteltävä selkeästi ja kattavasti objektiivisesti todennettavissa olevien kriteerien perusteella, jotta voidaan vähentää riskiä siitä, että oikeudellisia vaatimuksia arvioidaan eri tavalla ja harkinnanvaraisesti.
- 37** Ehdotuksen 2 artiklassa oleva 'toimen' määritelmä eroaa ehdotetun EU:n rahastoasetuksen 4 artiklassa olevasta määritelmästä, eikä siinä viitata sopimukseen. Tämä tarkoittaa, että ehdotetun EU:n rahastoasetuksen mukaan sopimus olisi toimi, jolla olisi vaikutusta liitteessä I määriteltyihin tuotos- tai tulosindikaattoreihin, mutta näin ei välttämättä ole tuloksellisuusasetusta koskevan ehdotuksen mukaan. Yhteisessä palveluväylässä ei myöskään tarvitse antaa tietoja sopimuksista, koska niitä ei pidetä tuloksellisuusasetusta koskevan ehdotuksen mukaisina toimina. 'Toimenpiteen' käsite määritellään eri tavalla tässä ehdotuksessa ja ehdotetussa EU:n rahastoasetuksessa. Epäjohdonmukaisuuden poistamiseksi tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että 'toimen' määritelmä yhdenmukaistetaan uudessa monivuotista rahoituskehystä koskevassa ehdotuspaketissa (ks. myös [liite II](#)).

⁶⁴ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024, kohta XXXVII.

38 Ehdotuksessa säädetään⁶⁵ muun muassa, että yhteisessä palveluväylässä annetaan varainhoitoasetuksen 38 artiklassa tarkoitetut tiedot varojen saajista. Ehdotetussa EU:n rahastoasetuksessa oleva 'saajan' määritelmä eroaa varainhoitoasetuksessa olevasta määritelmästä. Ehdotetussa tuloksellisuusasetuksessa saajaa ei määritellä, vaikka siinä mainitaan termi 'lopullinen tuensaaja' 'toimien' määritelmän yhteydessä ja edellytetään, että unionin rahoituksen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset. Ehdotuksessa ei myöskään määritellä 'tuensaajaa', vaikka siihen viitataan 18 artiklassa. Tähän liittyy riski siitä, että raportoinnista tulee epä johdonmukaista. Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa sen vuoksi, että tekstiin lisätään 'vastaanottajan' ja 'tuensaajan' määritelmät tai viitataan määritelmään muussa asiaankuuluvassa lainsäädännössä (ks. myös [liite II](#)).

2 luku – Horisontaaliset periaatteet (4–7 artikla)

39 Ehdotuksessa⁶⁶ asetetaan vähimmäistavoitteeksi, että 35 prosenttia monivuotisen rahoituskehityksen kokonaismenoista (lukuun ottamatta turvallisuutta ja puolustusta) osoitetaan ilmastotoimiin ja ympäristötavoitteisiin. Nykyisessä monivuotisessa rahoituskehityksessä EU aikoi sitoa vähintään 30 prosenttia talousarviostaan ilmastoon liittyviin menoihin. Vuoden 2024 vuotuisessa talousarviossa oli myös erillinen luonnon monimuotoisuutta koskeva 7,5 prosentin tavoite ja vuosien 2026 ja 2027 talousarviossa erillinen 10 prosentin tavoite, ja menoissa oli päällekkäisyyksiä molempien tavoitteiden osalta. Koska ehdotuksessa asetettu ilmastotoimia ja ympäristötavoitteita koskeva 35 prosentin tavoite koskee myös biologista monimuotoisuutta, tilintarkastustuomioistuin huomauttaa, että näiden kahden monivuotisen rahoituskehityksen menotavoitteet eivät ole keskenään vertailukelpoisia. Ehdotukseen⁶⁷ sisältyy säännös "asianmukaisista toimenpiteistä", jotka on toteutettava, jos edistymisen on riittämätöntä, sen varmistamiseksi, että menot saavuttavat yleisen 35 prosentin tavoitteen vuosien 2021–2027 monivuotista rahoituskehystä koskevan toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti.

⁶⁵ 12 artiklan 1 kohdan b alakohta.

⁶⁶ 4 artiklan 2 kohta.

⁶⁷ 4 artiklan 5 kohta.

- 40** Ehdotuksessa⁶⁸ osoitetaan erilliset EU:n kertoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiselle sekä ilmastonmuutokseen sopeutumiselle ja ilmastokestävyydelle. Tämä vastaa tilintarkastustuomioistuimen aiemmissa erityiskertomuksissa esitettyjä suosituksia⁶⁹. Vaikutus ilmastotoimia ja ympäristötavoitteita koskevaan tavoitteeseen lasketaan käyttämällä korkeinta kerrointa ilmastonmuutoksen hillitsemisen, ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja ilmastokestävyuden sekä ympäristön välillä. Näin varmistetaan, ettei samoihin ohjelmiin tai toimintoihin sisältyviä useita painopisteitä lasketa kahteen kertaan.
- 41** Vaikka ”biologisen monimuotoisuuden” seuranta mainitaan 4 artiklan 1 kohdassa, biologista monimuotoisuutta koskeville menoille ei ole enää EU:n tavoitetta eikä liitteessä I ole viittauksia biologiseen monimuotoisuuteen. Komission vaikutustenarviointiraportissa⁷⁰ todetaan, että biologista monimuotoisuutta edistävien EU:n talousarviomenojen seuranta parannetaan, mutta ehdotuksesta ei käy selvästi ilmi, miten tämä tapahtuu.
- 42** Ehdotuksessa⁷¹ määritellään kolmiportainen EU:n kerrointen järjestelmä (0, 40 ja 100 prosenttia), jota sovelletaan laskettaessa horisontaalisiin politiikkoihin osoitettuja meno-osuuksia. Tilintarkastustuomioistuin korostaa havainneensa tarkastuksissaan, että vuosien 2014–2020 osalta joissakin kertoimissa yliarvioitiin niihin liittyvien tukitoimialojen vaikutus ilmastotoimiin ja ympäristötavoitteisiin⁷². Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että joissakin tapauksissa ehdotetut EU:n kerroinarvot ilmasto- ja ympäristömenojen seuraamiseksi on jälleen yliarvioitu. Esimerkiksi tukitoimiala ”TEN-E-asetuksen mukainen energiainfrastruktuuri, jolla on rajatylittävää merkitystä” edistää komission mukaan ilmastonmuutosta ja sen hillitsemistä 100 prosentilla, mutta tilintarkastustuomioistuimen arvon mukaan vain 40 prosentilla, koska tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa 09/2022 arvioitiin, että sähkönsiirtohankkeiden vaikutus ilmastotoimiin on kohtuullinen.
- 43** Komission ehdottamassa EU:n rahastoasetuksessa säädetään, että jäsenvaltiot voivat toimittaa kumppanuussuunnitelman luonnokset komissiolle kesäkuusta 2027 alkaen. Tässä lausunnossa käsitellystä ehdotuksesta ja ehdotetusta EU:n rahastoasetuksesta ei kuitenkaan käy selvästi ilmi, mitä kriteerejä jäsenvaltioiden ja komission olisi käytettävä arvioidessaan ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen noudattamista. Ei ole myöskään selvää, millä tasolla (suunnitelma, politiikan ala, toiminta vai toimenpide) arviointi tehdään. Sen

⁶⁸ 4 artiklan 2 kohta.

⁶⁹ Erityiskertomus 09/2022, kohta 41, ja erityiskertomus 14/2024, kohta 23.

⁷⁰ Vaikutustenarviointiraportti, s. 62.

⁷¹ 8 artikla ja liite IV.

⁷² Erityiskertomus 09/2022, kohta IV.

vuoksi on ratkaisevan tärkeää laatia hyvissä ajoin ”ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevat ohjeet, jotka on toimitettava 1. tammikuuta 2027 mennessä⁷³ ja jotka muodostavat perustan tämän periaatteen soveltamiselle ja noudattamisen arvioinnille⁷⁴ (ks. *liite II*).

- 44** Ehdotuksessa⁷⁵ asetetaan pistemäärät, jotka kuvastavat sitä, missä määrin EU:n talousarviosta rahoitetuilla toiminnoilla tuetaan sukupuolten tasa-arvoa, ja liitteessä IV luetellaan sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistamista koskevat ohjelmat ja toiminnot. Tämä on johdonmukainen EU:n talousarvion tuloksellisuutta koskevassa vuoden 2021 kertomuksessa annetun tilintarkastustuomioistuimen suosituksen kanssa⁷⁶. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että ehdotuksessa⁷⁷ edellytetään, että komissio antaa asiaankuuluvat tekniset ohjeet (ks. *liite II*).
- 45** Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että liite I sisältää identtisiä indikaattoreita, joissa sukupuolijaottelu on tehty vain joidenkin tukitoimialojen osalta. Esimerkiksi indikaattori ”säilytettyjen tai luotujen työpaikkojen määrä” on eritelty sukupuolen mukaan tukitoimialalla ”Investoinnit siniseen talouteen, mukaan lukien älykäs erikoistuminen” mutta ei tukitoimialalla ”Investoinnit maatalouteen ja metsätalouteen (muut kuin vihreät tai eläinten terveyttä, bioturvallisuutta ja eläinten hyvinvointia parantavat)” (ks. *liite II*).
- 46** Ehdotuksessa ei aseteta vähimmäisosuutta sukupuolten tasa-arvoa tukeville toimille. Nykyisen naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineestä – Globaali Eurooppa (NDICI – Globaali Eurooppa) annetun asetuksen johdanto-osan 44 kappaleessa todetaan, että ”vähintään 85 prosentissa välineen nojalla toteutettavista uusista toimista sukupuolten tasa-arvoa olisi pidettävä ensisijaisena tai merkittävänä tavoitteena, [...] Vähintään 5 prosentissa kyseisistä toimista olisi oltava ensisijaisena tavoitteena sukupuolten tasa-arvo sekä naisten ja tyttöjen oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien kasvattaminen.” Jos sukupuolten tasa-arvoa tukevien toimien vähimmäisosuutta ei vahvisteta ulkoisten toimien alalla, on olemassa riski, että tasa-arvoa koskeva toimintapoliittinen tavoite menettää merkityksensä.

⁷³ Ehdotuksen johdanto-osan 5 kappale.

⁷⁴ Katsaus 04/2025, laatikon 3 kohta 1, alakohdat 15 ja 32, [erityiskertomus 14/2024](#), suositus 3.

⁷⁵ 7 artikla.

⁷⁶ [Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024](#), 3. luku, osa 3 ja liite 3.6.

⁷⁷ 7 artiklan 3 kohta.

3 luku – Talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskeva kehys, seuranta ja raportointi, arviointi ja läpinäkyvyys (8–12 artikla)

- 47** Ehdotuksen liitteessä I esitetään politiikan alat ja tukitoimialat mutta ei poliittisia tavoitteita. Näin ollen siitä ei käy yksiselitteisesti ilmi, miten tukitoimialat ja EU:n poliittiset tavoitteet korreloivat keskenään. Ulkoisen toiminnan ja kehitysyhteistyön alalla, erityisesti ehdokasmaiden valmistautumisessa EU:hun liittymiseen ja ulkomaisten kumppanuuksien vahvistamisessa, tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että tukitoimialat ja indikaattorit eivät kata kaikkia toimintapoliittisia tavoitteita, jotka liittyvät esimerkiksi laajentumisprosessiin tai strategisen viestinnän valmiuksiin. Globaali Eurooppa -välineen poliittisten tavoitteiden ja standardoitujen tukitoimialojen kartoitus/vastaavuus ei ole selvää.
- 48** Ehdotuksessa⁷⁸ esitetään kahdentyyppisiä tuloksellisuusindikaattoreita: tuotosindikaattorit ja tulosindikaattorit. Komission paremman sääntelyn suuntaviivoissa⁷⁹ yksilöidään neljä tuloksellisuusindikaattorityyppiä: panos-, tuotos-, tulos- ja vaikutusindikaattorit. Vaikka kahdentyyppisiin indikaattoreihin keskittyminen on yksinkertaista, tämä monimutkaistaa myöhemmin tehtäviä jälkiarviointeja, koska ehdotus ei sisällä vaikutusta mittaavia tuloksellisuusindikaattoreita. Tilintarkastustuomioistuin korostaa, että vaikutusindikaattorit ovat tarpeen, jotta jäsenvaltiot ja komissio voivat määrittää vaikutuksia koskevien tietojen keräämiseen tarvittavat tiedot sen varmistamiseksi, että nämä tiedot ovat saatavilla jälkiarviointiin mennessä. Tilintarkastustuomioistuin huomauttaa, että myös sääntelyntarkastelulautakunta arvosteli vaikutusindikaattoreiden puuttumista arvioidessaan⁸⁰ komission vaikutustenarviointia. Komissio ilmoitti vastauksessaan, ettei tuotoksia ja tuloksia pidemmälle meneviä merkityksellisiä pitkän aikavälin vaikutusindikaattoreita ollut saatavilla.
- 49** Tilintarkastustuomioistuin on analysoinut komission liitteessä I ehdottamat indikaattorit ja toteaa, että useimmat niistä on luokiteltu oikein tuotos- tai tulosindikaattoreiksi. Silti yhteensä 543 tukitoimialasta 134:llä (eli 25 prosentilla) ei ole tulosindikaattoreita, ja niistä lähes puolet liittyi uudistuksiin. Tämä heikentää tulospainotteisuutta. Tarkastajien näkemyksen mukaan neljä prosenttia tulosindikaattoreiksi määritellyistä indikaattoreista on itse asiassa tuotosindikaattoreita (esimerkiksi ”koulutettujen henkilöiden määrä” tai ”hyötyä saavien henkilöiden määrä”). Tarkastajien näkemyksen mukaan seitsemän prosenttia tuotosindikaattoreiksi määritellyistä indikaattoreista on paremman

⁷⁸ 8 artiklan 1 kohta.

⁷⁹ Paremman sääntelyn välineistö, s. 362, otsake ”2.1 Identify what to monitor”.

⁸⁰ Vaikutustenarviointiraportti, s. 48–50.

sääntelyn suuntaviivojen määritelmän perusteella pikemminkin panosindikaattoreita (esim. ”toimien määrä” ja ”rahoitussopimusten määrä”).

- 50** Ehdotus edellyttää⁸¹ antamaan tietoja talousarviosta rahoitetuista toimista ottaen asianmukaisesti huomioon luottamuksellisuus- ja turvallisuusnäkökohdat, lukuun ottamatta sellaista rahoitusvälineiden tai talousarviotakuiden kautta annettavaa tukea, jonka määrä on alle 500 000 euroa. Tämä on varainhoitoasetuksen säännösten mukaista. Tästä huolimatta tarkastajat huomauttavat, että koska Euroopan kilpailukykyrahastosta rahoitettava InvestEU+-ohjelma ja Globaali Eurooppa -väline keskittyvät pääasiassa pieniin ja keskisuuriin yrityksiin ja mikrorahoitukseen, merkittävä osa tuetuista toimista jää todennäköisesti tämän kynnyksarvon alapuolelle.
- 51** Ehdotuksen 12 artiklan 2 kohdassa luetellaan yhteisen palveluväylän sisältö, joka liittyy rahoituksen toteuttamisen edistymiseen ja talousarvion tuloksellisuuteen, ja 12 artiklan 3 kohdassa luetellaan niiden toimien sisältö, jotka rahoitetaan talousarviosta jäsenvaltioiden suunnitelmien kautta. Kolmansien maiden suunnitelmia ei mainita tässä artikkelissa erikseen (ks. [liite II](#)).

4 luku – Täytäntöönpano (13–17 artikla)

- 52** Ehdotuksessa⁸² todetaan, että kullekin toimenpiteelle olisi ehdotettava ”vähintään yhtä tukitoimialaa liitteestä I”. Ehdotus on ristiriidassa EU:n rahastoasetusta koskevan ehdotuksen kanssa, jonka mukaan jäsenvaltiot määrittävät intervention alan kunkin toimenpiteen osalta kansallisissa kumppanuussuunnitelmissaan (liite V (Malli kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa varten), kohta 7). Kyseisessä ehdotuksessa luetellaan vaatimukset, jotka kansallisten ja alueellisten kumppanuussuunnitelmien on täytettävä, jotta komissio voi arvioida ne. Jos on mahdollista määrittää useita tukitoimialoja, vaarana on, että tuotosten tai tulosten ja niihin liittyvän rahoituksen kohdentaminen on epäselvää.
- 53** Ehdotuksessa⁸³ kuvataan tuloksellisuuden seuranta- ja raportointivaatimukset kolmen hallinnointitavan osalta: yhteistyöhön perustuva, välillinen ja suora. Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin seurantaprosessia kuvataan yksityiskohtaisemmin kahteen muuhun toimintatapaan verrattuna, ja siinä annetaan erityiset ohjeet tuotos- ja tulosindikaattorien valintaa varten. Ehdotuksessa⁸⁴ ei kuvata, miten tuotos- ja tulosindikaattorit valitaan suoran ja välillisen hallinnoinnin osalta. Sen vuoksi on epäselvää,

⁸¹ 12 artiklan 1 kohdan c alakohta.

⁸² 14 artiklan 2 kohta.

⁸³ 14–17 artikla.

⁸⁴ 16 ja 17 artikla.

miten tuloksellisuuskehystä sovelletaan käytännössä näiden kahden hallinnointitavan puitteissa.

- 54** Ehdotuksen 15 artiklassa käsitellään tuloksellisuuden seuranta ja raportointia, kun kolmannet maat panevat suunnitelmia täytäntöön. Globaali Eurooppa -välinettä koskevassa ehdotuksessa (31 artikla) todetaan, että komissio hyväksyy myös muita täytäntöönpanosäädöksiä ”liittymisen valmistelun yhteydessä käyttöön otettavien tulosperusteisten suunnitelmien, rakenteiden ja valvontajärjestelmien suunnittelun ja sisällön osalta”. Tuloksellisuuskehystä koskevan ehdotuksen 15 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä säädetään, että komissio varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että kolmannet maat käyttävät suunnitelmissaan ehdotuksessa tarkoitettuja tuloksellisuusindikaattoreita. Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että EU:n ulkopuolinen toimintaympäristö on haastavampi. Sen vuoksi on olemassa riski, että tämä joustavuus voi johtaa sellaisten epäyhtenäisten indikaattoreiden asettamiseen, jotka eivät ole vertailukelpoisia kumppanimaiden kesken, mikä haittaa tulosten kokoamista yhteen. Kussakin kolmannen maan suunnitelmassa olisi esitettävä kullekin toimenpiteelle määritetyn tulosindikaattorin perustaso ja arvioitu arvo sekä kyseisen arvon odotettu saavuttamisvuosi, mitä ehdotuksessa ei tehdä (ks. [liite II](#)).
- 55** 17 artiklan (Välilliseen hallinnointiin perustuva toteuttaminen) 2 kohdassa ei oteta kaikilta osin huomioon talousarviotakuista koskevasta raportoinnista annettuja tilintarkastustuomioistuimen suosituksia⁸⁵. Ehdotus ei etenäkään sisällä säännöksiä EU:n ulkopuolelle tehtyjä pääomasijoituksia koskevasta raportoinnista eikä EU:n talousarviotakuista saatavien etujen siirtämisestä.
- 56** Lisäksi asetuksen 17 artiklan 2 kohdassa ei mainita tarkastusjärjestelyjä eikä tilintarkastustuomioistuimen, Euroopan petostentorjuntaviraston tai Euroopan syyttäjänviraston oikeuksia tutustua asiakirjoihin, vaikka niistä säädetään muissa säännöksissä (tilintarkastustuomioistuimen osalta varainhoitoasetuksen 263 artiklassa ja Euroopan petostentorjuntaviraston ja Euroopan syyttäjänviraston osalta varainhoitoasetuksen 129 artiklassa). Nykyinen käytäntö – erityisesti ulkoisissa toimissa – on jo osoittanut, että asianmukaisen valvonnan varmistamisessa on huomattavia vaikeuksia⁸⁶.

⁸⁵ [Erytyiskertomus 07/2025](#): Euroopan strategisten investointien rahasto, suositukset 4 ja 5.

⁸⁶ [Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2024](#), kohdat 8.13 ja 9.14–9.16, sekä [Vuosikertomus Euroopan kehitysrahastoista varainhoitovuodelta 2024](#), kohdat 25 ja 26.

- 57** Tilintarkastustuomioistuin esittää Euroopan parlamentille, neuvostolle ja komissiolle erityisiä ehdotuksia, jotka olisi otettava huomioon ennen lopullisen säädöksen hyväksymistä. Ehdotukset on lueteltu [liitteessä II](#).

Tilintarkastustuomioistuin on hyväksynyt tämän lausunnon Luxemburgissa 12. helmikuuta 2026 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Tony Murphy
presidentti

Liitteet

Liite I – Lausunnossa viitattut tilintarkastustuomioistuimen julkaisut

EU:n talousarvion toteuttamista koskevat vuosikertomukset:

Varainhoitovuodet 2023 ja 2024

Vuosikertomus Euroopan kehitysrahastoista varainhoitovuodelta 2024

Kertomus EU:n talousarvion tuloksellisuudesta – tilanne vuoden 2021 lopussa

Lausunto 06/2022 (Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (uudelleenlaadittu).

Lausunto 01/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan kilpailukykyrahaston, jäljempänä 'kilpailukykyrahasto', sekä puolustusalan tutkimus- ja innovointitoimia koskevan erityisohjelman perustamisesta, asetusten (EU) 2021/522, (EU) 2021/694, (EU) 2021/697 ja (EU) 2021/783 kumoamisesta ja asetusten (EU) 2021/696, (EU) 2023/588 säännösten kumoamisesta ja asetuksen (EU) [EDIP] muuttamisesta (SEC(2025) 555 final; SWD(2025) 555 final; SWD(2025) 556 final)

Lausunto 02/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) joka koskee ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman Horisontti Eurooppa perustamisesta vuosiksi 2028–2034, sen osallistumista sekä tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja asetuksen (EU) 2021/695 kumoamisesta (COM/2025/543 final)

Lausunto 06/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin pelastuspalvelumekanismista ja unionin tuesta terveysuhkiin varautumista ja reagointia varten sekä päätöksen N:o 1313/2013/EU (unionin pelastuspalvelumekanismi) kumoamisesta (COM(2025) 548 final)

Lausunto 07/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Globaali Eurooppa -välineen perustamisesta (COM(2018) 551 final)

Lausunto 08/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sisämarkkina- ja tulliohjelman perustamisesta vuosiksi 2028–2034 ja asetusten (EU) 2021/444, (EU) 2021/690, (EU) 2021/785, (EU) 2021/847 ja (EU) 2021/1077 kumoamisesta (COM(2025) 590 final).

Lausunto 09/2026 (annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 322 artiklan 1 kohdan nojalla) ehdotuksesta 2025/0240 (COD) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden, maatalouden ja maaseudun, kalatalouden ja merielinkeinojen, vaurauden ja turvallisuuden rahaston perustamisesta vuosiksi 2028–2034 sekä asetuksen (EU) 2023/955 ja asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 muuttamisesta (COM(2025) 565 final/2)

Katsaus 04/2024 EU:n talousarviota koskeva komission vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus varainhoitovuodelta 2023

Katsaus 02/2025 Tulossuuntautuneisuus, tilivelvollisuus ja avoimuus – elpymis- ja palautumistukivälineen puutteista saadut kokemukset

Katsaus 03/2025 Vuoden 2027 jälkeisen monivuotisen rahoituskehysten mahdollisuudet

Katsaus 04/2025 Tuleva EU:n koheesipolitiikka – Hyödynnetään aikaisempia kokemuksia

Erityiskertomus 14/2021 Interreg-yhteistyö: Euroopan unionin raja-alueiden tarjoamia mahdollisuuksia ei vielä hyödynnetä täysimääräisesti

Erityiskertomus 24/2021 Tulosperusteinen rahoitus koheesipolitiikassa – Kannatettavien tavoitteiden tiellä oli yhä esteitä kaudella 2014–2020

Erityiskertomus 09/2022 Ilmastomenot EU:n talousarviossa vuosina 2014–2020 – Eivät niin suuria kuin on ilmoitettu

Erityiskertomus 14/2023 Ohjelmasuunnittelu: Naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön väline – Globaali Eurooppa – Kattavia ohjelmia, joiden yhteydessä ilmeni puutteita rahoituksen jakomenetelmissä ja vaikutusten seurannassa

Erityiskertomus 26/2023 Elpymis- ja palautumistukivälineen tuloksellisuuden seurantakehys – Mittaa välineen täytäntöönpanon edistymistä, mutta ei ole riittävä tuloksellisuuden arvioinnin kannalta

Erityiskertomus 04/2024 Liikenneturvallisuus EU:ssa: Tavoitteiden saavuttamista vauhditettava

Erityiskertomus 14/2024 Vihreä siirtymä – Elpymis- ja palautumistukivälineen vaikutus epäselvä

Erityiskertomus 17/2024 EU:n Afrikka-hätärahasto – Tuki jäi kohdentamattomaksi uusista lähestymistavoista huolimatta

Erityiskertomus 26/2024 Kolmansien maiden kansalaisten kotouttaminen EU:ssa – Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto tarjoaa asianmukaista tukea, mutta sen vaikutusta ei ole vielä voitu osoittaa

Erityiskertomus 05/2025 Koheesiopoliittinen tukitoimi Euroopan pakolaisten auttamiseksi – Joustavuus lisääntynyt, mutta tietojen riittämättömyys haittaa vaikuttavuuden arviointia tulevaisuudessa

Erityiskertomus 07/2025 Euroopan strategisten investointien rahasto – Rahasto edisti merkittävästi investointivajeen korjaamista, mutta 500 miljardin euron investointitavoitetta ei saavutettu reaalityössä kokonaan vuoden 2022 loppuun mennessä

Erityiskertomus 16/2025 EU:n rahoitus metsäpalojen torjuntaan – Enemmän ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä, mutta riittämätön näyttö tuloksista ja niiden pitkän aikavälin kestävydestä

Erityiskertomus 20/2025 Komission tuki nälän torjumiseksi Saharan eteläpuolisessa Afrikassa – Tuki on ollut kiitettävää, mutta kestävyteen ja vaikuttavuuteen ei ole keskitytty riittävästi

Erityiskertomus 25/2025 Life-ohjelman strategiset hankkeet – Toimivat siltana strategian ja täytäntöönpanon välillä mutta hankkeiden vaikutus ei ole täysin selvä

Liite II – Ehdotetut muutokset kommentteineen

Taulukko 1 | Ehdotetut muutokset kommentteineen

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>2 artikla – Määritelmät</p> <p>”1) ’toimella’ mitä tahansa seuraavista: a) hanke, toiminto tai hankkeiden tai toimintojen ryhmä, jolla toteutetaan yhtä tai useampaa toimintaa.</p>		<p>Ehdotetussa EU:n rahastoasetuksessa ’toimen’ määritelmä sisältää viittauksen ’sopimukseen’ (”toimella’ a) kumppanuussuunnitelmaan sisältyvän toimenpiteen toteuttamisen yhteydessä valittua hanketta, sopimusta, toimea tai hankkeiden tai toimien ryhmää”), kun taas tuloksellisuuskehystä koskevassa ehdotuksessa näin ei ole.</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että ’toimen’ määritelmä yhdenmukaistetaan uutta monivuotista rahoituskehystä koskevassa ehdotuspaketissa. Ks. kohta 37.</p>
<p>2 artikla – Määritelmät</p> <p>”1) ’toimella’ mitä tahansa seuraavista:</p> <p>[...]</p> <p>b) rahoitusvälineiden ja talousarviotakuiden yhteydessä lopullisille <i>tuensajille</i> myönnettävän ja unionin talousarviosta tuettavan takaisin maksettavan rahoituksen määrä;”</p>		<p>Termi ’tuensaajat’ esiintyy ehdotuksessa useita kertoja, vaikka kyseistä termiä ei ole määritelty.</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että määritelmä sisällytetään 2 artiklaan tai viittaus määritelmään lisätään muualle asiaa koskevaan lainsäädäntöön. Ks. kohta 38.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>2 artikla – Määritelmät</p> <p>”3) ’toimenpiteellä’ uudistusta, investointia tai muuta interventiota, joka sisältyy jäsenvaltioiden tai kolmansien maiden laatimiin suunnitelmiin ja joka voi koostua yhdestä tai useammasta toiminnasta;”</p>		<p>Ehdotuksessa täsmennetään, että toimenpide voi koostua yhdestä tai useammasta toiminnasta, toisin kuin ehdotetussa EU:n rahastoasetuksessa, (jossa ’toimenpiteellä’ tarkoitetaan ”kansallisen tai sitä alemman tason uudistusta, investointia tai muuta toimenpidettä, jota tuetaan kumppanuussuunnitelmasta tai Interreg-suunnitelmasta”. Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että ”toimenpiteen” määritelmä yhdenmukaistetaan ehdotetun EU:n rahastoasetuksen kanssa. (ks. kohdat 37 ja 52).</p>
<p>2 artikla – Määritelmät</p>		<p>Termiä ’tuensaaja’ käytetään ehdotuksen 18 artiklassa. Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että tekstiin lisätään ’tuensaajan’ määritelmä tai viittaus lainsäädäntöön, jossa tämä termi määritellään. Ks. kohta 38.</p>
<p>4 artikla – Ilmasto ja luonnon monimuotoisuus</p> <p>”1. Talousarviosta ilmastolle ja luonnon monimuotoisuudelle osoitettavaa rahoitusosuutta seurataan 8 artiklassa säädetyn talousarvion menojen seurantaa ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen avulla, myös EU:n kertoimien avulla.”</p>	<p>4 artikla – Ilmastotoimet ja luonnon monimuotoisuus-ympäristötavoitteet</p> <p>”1. Talousarviosta ilmastotoimille ja luonnon monimuotoisuudelle ympäristötavoitteille osoitettavaa rahoitusosuutta seurataan 8 artiklassa säädetyn talousarvion menojen seurantaa ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen avulla, myös EU:n kertoimien avulla.”</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että tekstiä muutetaan kuvaamaan tarkemmin sitä, että luonnon monimuotoisuus on tärkeysjärjestyksessä alempana. Sille ei ole enää asetettu menotavoitetta eikä kerrointa liitteessä I. Ks. kohta 41.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>5 artikla – ”Ei merkittävää haittaa” ympäristötavoitteille</p> <p>”1. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen yksinkertaistettua soveltamista on helpotettava yhdellä yksinkertaisella ohjeistuksella, jäljempänä ”ei merkittävää haittaa” -ohje.</p>	<p>5 artikla – ”Ei merkittävää haittaa” ympäristötavoitteille</p> <p>”1. Asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 33 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettun ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen yksinkertaistettua soveltamista on helpotettava yhdellä yksinkertaisella ohjeistuksella, jäljempänä ”ei merkittävää haittaa” -ohje. <u>Komission olisi annettava nämä tekniset ohjeet viimeistään 1 päivänä tammikuuta 2027.</u>”</p>	<p>”Ei merkittävää haittaa” -periaatetta koskevien ohjeiden määräaika mainitaan johdanto-osan 5 kappaleessa mutta ei itse artikkelissa. Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että määräaika lisätään kyseiseen artiklaan. Ks. kohta 43.</p>
<p>7 artikla – Sukupuolten tasa-arvo</p> <p>”3. Komissio antaa 2 kohdassa tarkoitettusta menetelmästä teknisiä ohjeita luokkien ja vastaavien sukupuolten tasa-arvoa koskevien pisteiden määrittämiseksi, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus kaikissa ohjelmissa.”</p>	<p>7 artikla – Sukupuolten tasa-arvo</p> <p>”3. Komissio antaa 2 kohdassa tarkoitettusta menetelmästä teknisiä ohjeita <u>viimeistään pp.kk.vvvv</u> luokkien ja vastaavien sukupuolten tasa-arvoa koskevien pisteiden määrittämiseksi, jotta voidaan varmistaa johdonmukaisuus kaikissa ohjelmissa.”</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että teknisten ohjeiden antamiselle määritetään määräaika, koska ohjeet ovat olennaisia ohjelmien rakenteen kannalta. Ks. kohta 44.</p>
<p>8 artikla – Talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskeva kehys</p> <p>Liite I –Tukitoimialat ja indikaattorit</p>		<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että yhdellä tukitoimialalla sukupuolittain eritelty indikaattori olisi eriteltävä sukupuolittain myös kaikilla muilla tukitoimialoilla, joille se on määritetty. Ks. kohta 45.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
		<p>Koska tulosindikaattorit ovat tärkeitä tuloksellisuuden mittaamisessa, tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että sellaisten tukitoimialojen osuutta, joilla ei ole tällaisia tulosindikaattoreita, vähennetään merkittävästi. Ks. kohdat 13, 48 ja 49.</p> <p>Komission olisi tarkistettava, kattavatko liitteessä I esitetyt indikaattorit ulkoiset toimet. Ks. kohta 47.</p>
<p>9 artikla – Talousarvion tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”1. [...] Tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti. Sitä varten unionin rahoituksen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset. Tiedot kerätään säännöllisesti ja tallennetaan sähköisesti.”</p>		<p>Ehdotukseen ei sisälly erityisiä toimenpiteitä, joilla varmistettaisiin tuloksellisuustietojen laatu. Selkeän valvonta- ja vastuuvollisuuskehityksen puuttuminen voi jatkossa vaikuttaa kielteisesti tuloksellisuusraportointiin.</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa selkeiden vaatimusten ja määräaikojen lisäämistä tuloksellisuustietojen laadun, luotettavuuden ja vertailukelpoisuuden varmistamiseksi tai tällaisten vaatimusten sisällyttämistä erityisohjelmia koskeviin ehdotuksiin. Ks. kohdat 28, 29 ja 31–33.</p>
<p>9 artikla – Talousarvion tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”2. Komissio tiedottaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle ohjelmien ja toimintojen toteutuksen tasosta [...]”</p>		<p>Nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen osalta komissio antaa tiettyä vuotta koskevan vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksensa viimeistään seuraavan vuoden kesäkuun 30 päivänä. Tämä ei anna tarkastajille riittävästi aikaa tarkastaa sitä asianmukaisesti ennen tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomusta. Ks. kohta 35.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>10 artikla – Komission suorittamat arvioinnit</p> <p>”2. Komissio julkaisee talousarvion toteuttamiskertomuksen kustakin ohjelmasta tai toiminnasta viimeistään neljän vuoden kuluttua sen toteuttamisen alkamisesta.”</p>	<p>10 artikla – Komission suorittamat arvioinnit</p> <p>”2. Komissio julkaisee talousarvion toteuttamiskertomuksen kustakin ohjelmasta tai toiminnasta viimeistään neljän vuoden kuluttua sen toteuttamisen alkamisesta. <u>Näihin kertomuksiin on sisällyttävä määrälliseen ja laadulliseen näyttöön perustuva arvio siitä, miten tavoitteiden saavuttamisessa on edistytty, ja tarvittaessa tehtävä muutosehdotuksia.</u>”</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että kyseisiä toteuttamiskertomuksia koskevat vähimmäisvaatimukset täsmennetään. Ks. kohta 08.</p>
<p>12 artikla – Läpinäkyvyys – yhteinen palveluväylä</p> <p>”2. Tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun toiminnon osalta yhteinen palveluväylä sisältää tarvittaessa tiedot seuraavista osatekijöistä:</p> <p>(a) tietoja talousarviosta rahoitettavista toiminnoista, mukaan luettuna rahoituksen täytäntöönpanon edistyminen ja tuloksellisuus, eriteltyinä ohjelmien ja tarvittaessa jäsenvaltion suunnitelman lukujen mukaan;</p> <p>[...]</p> <p>5. Yhteistä palveluväylää päivitetään säännöllisesti.</p>	<p>12 artikla Läpinäkyvyys – yhteinen palveluväylä</p> <p>”2. Tämän artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun toiminnon osalta yhteinen palveluväylä sisältää tarvittaessa tiedot seuraavista osatekijöistä:</p> <p>(a) tietoja talousarviosta rahoitettavista toiminnoista, mukaan luettuna rahoituksen täytäntöönpanon edistyminen ja tuloksellisuus, eriteltyinä ohjelmien ja tarvittaessa jäsenvaltion, <u>sekä tarvittaessa myös kolmannen maan,</u> suunnitelman lukujen mukaan”.</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että yhteiseen palveluväylään kirjataan tarvittaessa myös edistyminen talousarvion toteuttamisessa kolmansissa maissa. Ks. kohta 51.</p> <p>Lisäksi pitäisi täsmentää, miten varmistetaan yhteiseen palveluväylään sisältyvien tuloksellisuustietojen oikea-aikaisuus, luotettavuus ja laatu. Ks. kohdat 31 ja 33.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>4 luku – Täytäntöönpano</p> <p>13–17 artikla</p>		<p>Tuloksellisuuskehyksen täytäntöönpanoa koskevissa artikloissa ei täsmennetä järjestelyjä, joilla varmistetaan tuloksellisuustietojen laatu.</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että ehdotukseen sisällytetään erityisiä tuloksellisuustietojen laadun varmistamista koskevia vaatimuksia tai viitataan tällaisia vaatimuksia sisältävään alakohtaiseen lainsäädäntöön, jotta tuloksellisuus voidaan arvioida tarkasti. Ks. kohdat 28, 29 ja 31–33.</p>
<p>14 artikla – Toteuttaminen jäsenvaltioiden suunnitelmien kautta – tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”1. Kullakin jäsenvaltiolla on oltava käytössä seuranta- ja raportointijärjestelmä, jonka avulla on mahdollista seurata tuloksellisuutta ja lähettää automaattisesti tiedot 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun menojen seurantaan ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen osatekijöistä. Jäsenvaltioiden on asetettava nämä tiedot komission saataville yhteentoimivalla tavalla asetuksen.../... [kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat – SFC 2028] liitteessä XVI tarkoitetun jäsenvaltioiden ja komission välisen sähköisen tiedonvaihtojärjestelmän kautta.”</p>		<p>Ks. edellä 9 artiklaa koskeva tilintarkastustuomioistuimen kommentti sekä kohdat 28, 29 ja 31–33.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>14 artikla – Toteuttaminen jäsenvaltioiden suunnitelmien kautta – tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”2. Kussakin jäsenvaltion toimittamassa suunnitelmassa ja sen mahdollisessa muutoksessa on ehdotettava kullekin toimenpiteelle vähintään yhtä tukitoimialaa liitteestä I ja kunkin kyseiselle toimenpiteelle määritetyn tukitoimialan osalta tarvittaessa seuraavat tuloksellisuusindikaattorit, jotka edellyttävät komission hyväksyntää.”</p>		<p>Ehdotuksessa oleva viittaus ”vähintään yhtä tukitoimialaa” olisi yhdenmukaistettava ehdotetun EU:n rahastoasetuksen vaatimuksen kanssa, jossa viitataan tukitoimialaan, ks. kohta 52.</p>
<p>15 artikla – Toteuttaminen kolmansien maiden suunnitelmien kautta – tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”1. Komissio määrittää kullekin kolmansien maiden suunnitelman toimenpiteelle vähintään yhden tukitoimialan liitteestä I ja varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että kolmannet maat käyttävät suunnitelmissaan 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettuja tuloksellisuusindikaattoreita.</p>	<p>15 artikla – Toteuttaminen kolmansien maiden suunnitelmien kautta – tuloksellisuuden seuranta ja raportointi</p> <p>”1. Komissio määrittää kullekin kolmansien maiden suunnitelman toimenpiteelle vähintään yhden tukitoimialan liitteestä I ja varmistaa mahdollisuuksien mukaan, että kolmannet maat käyttävät suunnitelmissaan 8 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdassa tarkoitettuja tuloksellisuusindikaattoreita.</p> <p><u>Kussakin suunnitelmassa on esitettävä kullekin toimenpiteelle 14 artiklan 2 kohdan mukaisesti määritetyn tulosindikaattorin perustaso ja arvioitu arvo, myös kyseisen arvon odotettu saavuttamisvuosi.</u>”</p>	<p>Tilintarkastustuomioistuin ehdottaa, että vaatimusta käyttää asetettuja tuloksellisuusindikaattoreita tiukennetaan, jotta voidaan paremmin vertailla kolmansien maiden edistymistä laajentumisehtojen täyttämässä. Ks. kohta 54.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>16 artikla – Suoraan hallinnointiin perustuva toteuttaminen</p> <p>”3. Unionin varojen saajille asetettujen raportointivaatimusten on oltava oikeasuhteisia, ja niillä on pyrittävä varmistamaan, että toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti.”</p>		<p>Ehdotusta olisi laajennettava siten, että siihen sisällytetään komissiota koskevat selkeät ja oikeasuhteiset vaatimukset tuloksellisuustietojen laadun varmistamiseksi.</p> <p>Ks. edellä 9 artiklaa koskeva tilintarkastustuomioistuimen kommentti sekä kohdat 28, 29 ja 31–33.</p>
<p>17 artikla – Väilliseen hallinnointiin perustuva toteuttaminen</p> <p>”2. Komission sekä unionin varoja ja talousarviotakuita hallinnoivien henkilöiden tai yhteisöjen välillä asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan c alakohdan mukaisesti allekirjoitettujen sopimusten on sisällettävä asianmukaiset määräykset seuraavista:</p> <p>[...]”</p>	–	<p>Ehdotusta olisi laajennettava siten, että siihen sisällytetään seuraavat osatekijät:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kun on kyse tulevista EU:n ohjelmista, joilla taataan pääomasijoitukset, komission ja toteutuskumppaneiden olisi ilmoitettava luettelo maista ja EU:n ulkopuolella sijaitseville lopullisille tuensaajille myönnetty yhteenlaskettu määrä. ● Komission olisi esitettävä kokoelma kvantifioitavissa olevia tietoja, joiden avulla voitaisiin arvioida niiden hyötyjen mittaluokka ja tyypit, joita rahoituksen välittäjät siirtävät velkatuotteiden puitteissa EU:n talousarviotakuiden lopullisille saajille. <p>Ks. kohta 55.</p>

Ehdotuksen teksti	Ehdotettu muutos	Kommentit
<p>17 artikla – Välilliseen hallintoon perustuva toteuttaminen</p> <p>”3. Unionin varojen saajille [...] asetettujen raportointivaatimusten on oltava oikeasuhteisia, ja niillä on pyrittävä varmistamaan, että toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti.”</p>		<p>Ehdotusta olisi laajennettava siten, että siihen sisällytetään toteutuskumppaneita koskevat selkeät ja oikeasuhteiset vaatimukset tuloksellisuustietojen laadun varmistamiseksi. Ks. edellä 9 artiklaa koskeva tilintarkastustuomioistuimen kommentti sekä kohdat 28, 29 ja 31–33.</p> <p>Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että välillisen hallinnon osalta on neuvoteltava säännöksistä, jotta voidaan vahvistaa yhteisesti sovitut tuloksellisuusindikaattorit, mukaan lukien perustasot ja tavoitteet.</p>

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin ehdotuksen perusteella.

Sanasto

Termi	Määritelmä/Selitys
Elpymis- ja palautumistukiväline	EU:n rahoitustukimekanismi, jolla lievennetään koronapandemian taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia ja tehostetaan elpymistä sekä vastataan haasteisiin, joita siirtyminen vihreämpään ja digitaalisempaan tulevaisuuteen tuo mukanaan.
EU:n rahastoasetus	Ehdotettu seuraaja yhteisiä säännöksiä koskevalle asetukselle vuosiksi 2028–2034. Siinä vahvistetaan yhteiset säännöt monille EU:n rahastoille, joihin liittyy kansallisia määrärahoja EU:n talousarviosta, mukaan lukien neljä koheesiopolitiikan rahastoa.
Euroopan kilpailukykyrahasto	Ehdotettu EU:n rahasto, johon sisältyy puolustusalan tutkimus- ja innovointitoimintaa koskeva erityisohjelma.
Euroopan petostentorjuntavirasto	Komission elin, joka tekee hallinnollisia tutkimuksia EU:n talousarvioon kohdistuvista petoksista, korruptiosta ja sääntöjenvastaisuuksista.
Euroopan syyttäjänvirasto	Riippumaton EU:n elin, joka vastaa EU:n taloudellisia etuja vahingoittavien rikosten tutkinnasta ja syytteesenpanosta.
Globaali Eurooppa	Ehdotettu EU:n ulkoisen toiminnan strategia vuosiksi 2028–2034.
InvestEU	Mekanismi, jonka avulla pyritään saamaan yksityistä rahoitusta liikkeelle EU:n kannalta strategisesti merkittäviin hankkeisiin. Mekanismi seurasi Euroopan strategisten investointien rahastoa vuonna 2021.
Moitteeton varainhoito	Varojen hallinnointi taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden periaatteita noudattaen.
Monivuotinen rahoituskehys (MRK)	EU:n menosuunnitelma, jossa määritetään (toimintapoliittisiin tavoitteisiin perustuvat) painopisteet ja määrärahojen enimmäismäärät tavallisesti seitsemäksi vuodeksi. Suunnitelman pohjalta laaditaan EU:n vuotuiset talousarviot ja asetetaan rajat jokaisen menoluokan kuluille.
Ohjelma	Väline, jolla EU:n erityiset toimintapoliittiset tavoitteet saavutetaan, yleensä yhteisrahoitettujen hankkeiden kautta.
Suora hallinnointi	Menetelmä, jossa komissio hallinnoi EU:n rahastoa tai ohjelmaa yksin, toisin kuin yhteistyöhön perustuvassa ja välillisessä hallinnoinnissa.
Sääntelytarkastelulautakunta	Komission riippumaton elin, joka tutkii kaikkien vaikutustenarviointien ja tärkeimpien arviointien laatua.
Tuloksellisuusasetus	Ehdotettu asetetus talousarvion menojen seurantaan ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä EU:n ohjelmia ja toimintoja koskevien muiden yleisten sääntöjen vahvistamisesta.
Ulkoiset toimet	EU:n toiminta, jolla autetaan EU:n ulkopuolisia maita ja kehitetään suhteita niihin, myös monenvälisin sopimuksin, samoin kuin alueellisiin ja maailmanlaajuisiin organisaatioihin.

Termi	Määritelmä/Selitys
Varainhoitoasetus	EU:n talousarvion laadintaa, käyttöä ja siihen liittyviä prosesseja, kuten sisäistä valvontaa, raportointia, tarkastuksia ja vastuuvapautta koskevat tärkeimmät säännöt.
Välillinen hallinnointi	EU:n talousarvion toteuttamistapa, jossa komissio siirtää toteuttamiseen liittyviä tehtäviä muille organisaatioille (kuten EU:n ulkopuolisille maille tai kansainvälisille organisaatioille).
Yhteistyöhön perustuva hallinnointi	EU:n talousarviovarojen käyttöön sovellettava menetelmä, jossa komissio siirtää tehtäviä jäsenvaltioille (toisin kuin suorassa hallinnoinnissa); lopullinen vastuu EU:n talousarvion toteuttamisesta on kuitenkin edelleen komissiolla.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2026

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet vahvistetaan avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevassa [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksessä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on yleensä sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Kansikuva – © butenkow / stock.adobe.com.

Kansilehden kuvake on suunniteltu käyttämällä sivustolta [Flaticon.com](#) saatua aineistoa. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

HTML	ISBN 978-92-849-6735-3	ISSN 2812-2836	doi:10.2865/5245651	QJ-01-26-006-FI-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6736-0	ISSN 2812-2836	doi:10.2865/6313366	QJ-01-26-006-FI-N

LAINAUKSET

Euroopan tilintarkastustuomioistuin, [lausunto 10/2026](#) ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2026.

Tämä lausunto on annettu **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen** 322 artiklan 1 kohdan nojalla, jossa säädetään, että Euroopan tilintarkastustuomioistuinta on kuultava ehdotuksissa, jotka liittyvät EU:n varainhoitosäntöihin ja -välineisiin. Lausunto koskee ehdotusta uudeksi asetukseksi talousarvion menojen seuranta ja tuloksellisuutta koskevan kehyksen sekä unionin ohjelmia ja toimintaa koskevien muiden horisontaalisten sääntöjen vahvistamisesta.

Lausunnon tarkoituksena on esittää huomautuksia ehdotetun kehyksen rakenteesta ja sen mahdollisista vaikutuksista EU:n menojen seurantaan ja tuloksellisuustietojen luotettavuuteen.

**EUROOPAN
TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN**
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1

Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/contact
Verkkosivut: eca.europa.eu
Sosiaalinen media: @EUauditors

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto